

เพลงขอทาน : กรณีศึกษาครูประทีป สุขโสภา จังหวัดสุโขทัย

BEGGAR SONGS : A CASE STUDY OF MASTER PRATEEP SUKSOPHA , SUKHOTHAI PROVINCE

ว่าที่ร.ต.วชิรพงศ์ ขนตรกิจ 5137493 LCCU/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ธนายุส ธนธิติ,ศศ.ด., ถักขณา คาวรัตน์หงษ์, Doctorat de l' EHESS.,
วีรณันท์ ดำรงสกุล, ปร.ด.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาเรื่อง เพลงขอทานของครูประทีป สุขโสภา อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
วิธีการวิจัยใช้การวิจัยทางมานุษยวิทยาการดนตรีคือ ศึกษาวิวัฒนาการของเพลงขอทานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
และภาพสะท้อนในด้านต่างๆที่เพลงขอทานมีต่อสังคมไทย

ผลการศึกษาพบว่าครูประทีป สุขโสภา เป็นผู้ที่ยังคงอนุรักษ์และสืบทอดศิลปะการเล่นเพลง
พื้นบ้านประเภทเพลงขอทานนี้ โดยเพลงขอทานจะพรรณนาถึงความทุกข์ยากขัดสนของผู้ร้อง และขอให้ผู้ฟัง
อนุเคราะห์ด้วยการให้ข้าวสารและของกินเช่นผลไม้ สำหรับปัจจุบันมักขอเงินด้วย สำหรับการร้องเพลงมีการ
ขับรับคู่เพื่อให้จังหวะและสนุกสนาน นอกจากนี้ ครูประทีป สุขโสภา ยังมีวงดนตรีไทยบรรเลงเพื่อความ
บันเทิงมากขึ้นไปอีก สำหรับการแสดงนั้นต้องมีการไหว้ครูและอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทุกครั้งเพื่อความเป็นสิริมงคล
มีการร้องเพลงขอทาน และขับขานนิทานหรือเรื่องเล่าที่สอนหรือเตือนใจผู้ฟังเกี่ยวกับความดีความชั่ว

นอกจากนี้ เพลงขอทานยังแสดงให้เห็นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทยคือ สภาพของคนจนในประเทศไทย
ไทย ซึ่งมีหลายสาเหตุทั้งด้านครอบครัว สภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ฯลฯ จึงทำให้การดำรงชีวิตเกิดปัญหา
ในการหาปัจจัยคือเงินไม่เพียงพอจึงต้องออกมาขอทาน เพื่อเป็นการดิ้นรนที่จะอยู่รอด และไม่อดตายในสังคมไทย
ปัจจุบัน

เพลงขอทานมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมของไทย คือ ให้ความบันเทิง ให้การศึกษา คติสอนใจ
ที่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต รวมถึงคำนึงในสังคมโดยแสดงออกมาในรูปแบบของทำนองและคำประพันธ์
แสดงภาพสะท้อนเกี่ยวกับสังคมไทยในด้านของวิถีชีวิต อาชีพ ศาสนา การละเล่น ประเพณี และวัฒนธรรม ของ
ท้องถิ่นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

คำสำคัญ : เพลงขอทาน/มานุษยวิทยาการดนตรี/สังคม/วัฒนธรรม/บันเทิง/ การศึกษา

BEGGAR SONGS : A CASE STUDY OF MASTER PRATEEP SUKSOPHA ,
SUKHOTHAI PROVINCE

Acting SUB LT WACHIRAPONG YONTARAKIT 5137493 LCCU/M

M.A. (CULTURE AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: THANAYUT THANATHITI, PH.D.; LAKANA
DAORATANAHONG, Doctorat de l' EHESS. WEERANAN DAMRONGSAKUL, Ph.D.

ABSTRACT

The study is about Beggar Songs of Master Prateep Suksopha, Sukhothai Province who has studied development of Beggar Songs in the past until present, including their reflex in many aspects to Thai society. The research methodology used is Musical Anthropology by participation observation field work and supporting documents.

It was found from the study that Master Prateep Suksopha still conserves and relays the art of playing Beggar Songs which depict the suffering and poverty of the singers and asks the listeners to help by giving them rice and other things to eat such as fruits, and presently they ask for money also. As for singing the songs, there is clapping of coupled claves for rhythm and fun. Besides, Master Prateep Suksopha also has Thai music band to entertain more. As for performing, there shall always be Wai Kru ceremony (paying respects to all teachers) and invitation of sacred things for fortune. There is singing of Beggar Songs and telling fairy tales or stories that teach or warn the listeners of goodness and badness.

Beggar Songs illustrate Thai culture and lifestyle, i.e. the condition of the poor in Thailand which is caused by many reasons such as family aspect, environment, society, economy and etc., resulting in problem in earning their life. The poor therefore have to beg for money to struggle for survival and do not famish in present Thai society.

Beggar Songs play a significant role in Thai society. They provide entertainment, education, morals which are guidelines for living. They point out society values in the form of melody and verse. They reflect Thai society in the aspects of local lifestyle, occupation, religion, skits, tradition and local culture from the past to the present.

KEY WORDS : BEGGAR SONGS/MUSICAL ANTHROPOLOGY/SOCIETY/
CULTURE/ENTERTAINMENT/ EDUCATION

96 pages